

Andrzej Paweł Wejland

"Soziale Regelmässigkeiten des Befragtenverhaltens", Hartmut Esser, Meissenheim am Glan 1975 : [recenzja]

Przegląd Socjologiczny Sociological Review 30, 411

1978

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

ankietą respondenci, anonimowością, rodzajem koperty zwrotnej, wynagrodzeniem płaconym respondentom za wypełnienie ankiety, typem instytucji zlecającej przeprowadzenie badania oraz monitowaniem w sprawie zwrotów wypełnianej ankiety.

Autor przedstawia własne badania empiryczne poświęcone ustaleniu efektu zleceńodawcy oraz wpływu monitowania na ilość zwrotów kwestionariuszy ankiety.

Załącznik do pracy zawiera tabelaryczny opis około 50 badań empirycznych dotyczących zwiększania ilości zwrotów w ankiecie pocztowej.

Andrzej Paweł Wejland

Hartmut Esser, *SOZIALE REGELMÄSSIGKEITEN DES BEFRAGTENVERHALTENS*, Meissenheim am Glan 1975 Anton Hain, ss. 409, bibl., załącznik.

Praca jest próbą systematyzacji wiedzy dotyczącej zachowań respondentów w wywiadzie badawczym, którą dysponuje metodologia i metodyka empirycznych badań społecznych. Systematyzacji tej chce autor dokonać przy użyciu możliwie jednorodnej siatki pojęciowej. Zdania formułowane w ramach tej systematyzacji mają być przypadkami zastosowań ogólniejszych teorii socjologicznych lub psychologicznych. Zdania te mają się ponadto odznaczać określoną pomocą eksplanacyjną i predykcyjną.

Swą próbę systematyzacji przeprowadza autor w trzech fazach.

W pierwszej fazie analizuje warunki wywiadu: administracyjne, społeczne i kulturowe warunki korzystania z respondentów, warunki uzyskiwania od nich danych oraz warunki „niereaktywnych” (neutralnych) reakcji respondentów w wywiadzie.

W drugiej fazie autor buduje model zachowań respondenta zakładający pewien inwentarz warunków wywiadu. W modelu tym określone warunki wywiadu traktowane są jako czynniki determinujące zachowania respondenta. Formułuje się hipotezy dotyczące zależności między takimi warunkami a zachowaniami respondenta w wywiadzie.

Trzecia faza to ustalanie prawidłowości zachowań respondentów w wywiadzie. Mówi się tu o prawidłowościach trojakiemu rodzaju. Po pierwsze, o regularnościach związanych z przejmowaniem roli i kooperacją respondentów w wywiadzie (tu m.in. o selektywności badanych zbiorowości). Po wtóre, o regularnościach w odpowiadaniu na pytania (tu np. o nieudzielaniu odpowiedzi i brakach odpowiedzi na pytanie). Po trzecie, o prawidłowościach dotyczących treściowych reakcji respondentów na pytanie (tu m.in. o trafności i stałości reakcji respondentów oraz o stylach odpowiadania na pytanie).

Przeprowadzoną systematyzację wiedzy dotyczącej zachowań respondentów w wywiadzie konfrontuje się z rzeczywistością badawczą. Autor dokonuje sprawdzenia operatywności tej systematyzacji na materiałach z własnych badań empirycznych. W badaniach tych dla opisu zachowań respondentów zastosowano wypracowaną siatkę pojęciową, poddano weryfikacji model zachowań respondenta oraz sformułowane hipotezy o prawidłowościach zachowań respondentów w wywiadzie.

Andrzej Paweł Wejland